

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi discendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicationis, Patrocinij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Fons V. Ex Impedimentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

Rosarij aut aliarum similium precum porrigendo. 3. Porrigendo manum per largitionem Eleemosynæ. 4. Projiciendo arbores aut alias similes materias, uti fossæ impleri & per eas aditus ad muros fieri solet. Quo modo etiam Elephantis socios in foveam lapsos liberare dicuntur. Possunt autem per has arbores intelligi bona opera. Mortificationis, obedientiæ, charitatis aut aliarum virtutum, vide Fab. tr. de fest. in commem. Anim. eo. 6.

FONS V.

Ex Impedimentis.

EX hac fonte etsi parcius sumenda sit materia pro Exhortationibus, ut potè non adeò copiosa, tamen negligi non debet, cum multum profit ad falsas opiniones de animarum statu eximendas.

Itaque I. Ex occasione Thematicis: *Ipse Sathanas transfiguravit se in Angelum lucis.* 2. Cor. 11. ostendi potest, quanto pere Dæmon conetur impedire liberationem animarum, eumque in finem recitari pulchra Historia de S. Theobaldo Episcopo, qui 30. Missas ab anima petitas pro sui liberatione, nunc per fictitium incendium; nunc per discordiam inter cives confictam; & tandem per ludicram civitatis oppugnationem à Sacrificio offerendo impedire conatus est, uti in Spec. Exemp. d. 8. Ex. 64. videre est. Exponenda ergò similia impedimenta, scilicet Amor proprii commodi, amor amicorum; & amor peccatorum in periculo suæ salutis existentium, quæ proindè omnia impedimenta ut Auditores fortiter rejiciant; animandi erunt. Vide die heylsame Kurzweil.

II. Ex occasione Thematicis. *Quid prodest homini, si universum mundum lucretur, Anima vero sua detrimentum patiatur?* Matth. 16. Dici potest, hunc esse potissimum astum, quo Dæmon multos illaqueare, & ab auxilio animabus ferendo impedire conatur. Quod scilicet Charitas à se ipso incipiat: quod nemo bonus sit, qui sibi nequam est. Unde ostendendum primò, quod non agant contra charitatem, quia juvando animas, certius, abundan-

tius, & citius salutem consequuntur, quam si omnes vires se ipsos juvandos converterent, uti fulissimè & solidissimè Jacobus Monfort in tract. de miser. animabus præstanda ostendit.

Probetur 2. Quòd potius agat contra charitatem ordinatam erga se, qui non impedit operum suorum fructum ad animas juvandas, eò quòd se inexplicabili illà majore gloria per totam æternitatem fruenda privet. vide heilsame Kurgweil. fol. 259.

III. Ex occasione thematis: *Iustus Dominus in omnibus viis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.* Ps. 144. Dici potest, etiam ex hoc capite multos non parum ab auxilio defunctis ferendo impediri, quòd, sicut Reges & Principes hujus mundi non libenter habent, ut quis per intercessionem suam viam Justitiæ suæ impediatur, ita & DEUS tantò ægrius siturus, si quis Justitiæ suæ cursum impedire conetur, quanto justius & sapientius ipse eam pœnam decrevit. Itaque solide refutetur hæc objectio, ostendaturque, DEUM non Judicem duntaxat, sed etiam Patrem esse tenerimè amantem, suos Filios; non justum duntaxat, sed etiam misericordem infinitè atque adeò vel maximè desiderare, ut per opera nostra & auxilia Justitiæ ipsius satisfiat, vel per intercessionem varias in ejus placeatur. Serviet hunc in finem Exemplum Saulis & Reg. 14. Jonatham Filium suum quidem ad mortem damnatum, sed tamen per populi preces ab eadem liberari. vide heilsame Kurgweil. fol. 249.

IV. Ex occasione thematis: *Iram Domini porto, quia peccavi ei, donec causam meam indicet, & faciat iudicium meum; seducet me in lucem, videbo iustitiam eius.* Mich. 7. Dicendum, quòd ipsæ animæ non desiderant liberari, sed Justitiæ divinæ satisfacere. Hinc S. Gertrudis quondam viduam, virginem quandam defuncti sponsi amplexum oblaturum refugientem. Eò quòd nondum satis purgata esset. Sed refutari potest hæc objectio, quòd ex altera parte animæ etiam videntur, DEUM esse summe laudabilem & amabilem, atque adeò perfectissimè laudare & amare, desiderant, id quod in purgatorio nondum præstare possunt. Præterea sciunt Justitiæ divinæ etiam per aliena opera satisfieri posse. Et fortè perfectius, quia per auxilium animabus præstitum, Charitas in-

signis exercetur, atque adeò DEUS copiosè laudatur, & honoratur. vide libellum cit. fol. 251.

V. Ex occasione thematis: *Defectio tenuit me pro peccatoribus derelinentibus legem tuam.* Psal. 118. Dicitur potest, per hanc defectiōem meritò posse intelligi decretum illud, quo aliqui statuunt relicto animarum purgantium auxilio, omnes vires suas ad conversionem peccatorum convertere, ob quòd illæ salutis suæ securæ; Peccatores autem in manifesto æternæ damnationis periculo versentur. Itaque hæc obiectio, sicut una est ex potissimis auxilium animarum impediētib; ita etiam solidè refutanda est. 1. quidem Exemplo Bertrandi Dominici pertinaciter contendētis pro peccatoribus magis, quàm animabus purgantibus supplicandum esse, cui anima apparens suas pœnas & commilitonum explicavit, facilèque persuasit, ut deinceps à peccatoribus auxilium ad animas juvandas converterit. Deinde ostendatur, posse eà intentione animabus opera applicari, ut ipse pro peccatoribus orent, quod multò efficacius propter perfectionem precum suarum præstabunt, quàm ipsi viventes. Adli potest, quòd peccatores media sufficientia habeant ad se juvandos, non item animæ. Item quòd adhuc fructum impetratorium de bonis suis operibus ipsis queant applicare. vide l. c. fol. 255.

VI. Ex occasione thematis: *Modicum plora super mortuum, quoniam requievit.* Eccl. 2. ostendatur, non modicum esse fallaciam Dæmonis, quòd ad inutilia Charitatis officia defunctis præstanda impellat, ut ab utilibus impediāt. Inter quæ inutilia media meritò numerantur immodicæ lachrymæ, quibus proprio potiùs amorì & cominodo servitur, quàm defuncto levamen præstatur: Itaque ostendatur, modicè plorandum. 1. Quia defunctus requievit à malis liberatus juxta illud Joan. 2. *Lazarus Amicus noster dormit.* 2. Quia DEUS illum dedit, iterumque abstulit. Job. 1. Sed sine capillùs de capite peribit sine voluntate patris, quòtò minus integer Homo? 3. Quia parùm juvant, sed potiùs impediunt, quem in finem narrari potest Exemplum Davidis. 2. Reg. 12. post mortem filij à luctu cessantis & dicentis: *Nunquid potero reducere eum?* Item Viduæ, quæ immodicè plorans vidit Filium tardiùs quàm alios Juvenes ad cælum properare.

rare rogansque causam audivit, pallium suum immodice lachrymis matris, prægravari.

7. Ex occasione thematis: *Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorum, & respexit Dominus ad Abel, & ad munera eius.* Gen. 4. Dicitur potest simile quid contingere offerentibus opera sua pro animabus purgatorii, videlicet multorum opera parum grata esse DEO, & efficacia ad animas juvandas, eo quod non nisi vilissima, id est, vel omnino in peccato mortali, vel certe tepide & negligenter peccata offerant. Excitandi proinde Auditores, ut potius Abelen imitentur adipem, per quam pura intentio & charitas designatur, de suis operibus offerentes, cumque in finem sibi humiliter persuadeant, se quod uni ex minimis præstant, ipsi Christo præstare; Quis autem Christo optima quæque offerre non studeat.

VIII. Ex occasione thematis: *Populus hic labiis me honor, Cor autem eorum longè est à me.* Math. 15. Dicitur potest, hoc plerumque post mortem verificari, quando scilicet plerique amici honorem quidem multum & magnum in funere deportando exhibent; Corde autem modicam dilectionem ostendunt, dum vix quidquam agunt solide, quod animæ defuncti conducere ad levamen potest; ostendatur ergo & exaggeretur hic error per Exemplum illius, qui Dominum suum in captivitate & miseriis relinqueret, & totam curam ad ipsum servum aut equum honorandum converteret; idem enim faciunt, qui totam curam suam in cadaver magnifice sepeliendum convertunt; nullam aut exiguam animæ curam gerunt. Porro deberent Auditores illa verba S. Joannis, velut ab ipso defuncto sibi dicta frequenter imaginari: *Fili mei, non diligamus verbo aut lingua, sed opere & veritate.* Nam, ut rectè S. Augustinus, *Pompa funebris, sumptuosa sepultura, & multitudo comitantium, vivorum sunt solatia, non adiutoria mortuorum.*

IX. Ex occasione thematis: *Dicit piger, Leo est in cubili, & leana in itineribus.* Prov. 16. Dicitur potest, multos sibi perficio, quomodo difficilem imaginari animæ Redemptionem, eo quod audiant severissime omnia ad iudicium revocari, & non dimitti animas, donec solvant novissimum quadrans. Itaque refutandus hic error, partim per misericordiam Dei

infinitam; partim per valorem & dignitatem operum ex charitate factorum; partim per multitudinem eorum, qui concurrunt ad animas liberandas; Impossibile enim est multarum preces non exaudiri; partim quia DEVS coronat voluntatem ubi non invenit facultatem.

X. Ex occasione thematis: *Noli esse incredulus, sed fidelis.* Jo. 20. Dici potest verendum esse, ne multi quoque sint hodie, qui audientes gravitatem & varietatem tormentorum Purgatorii explicari, audeant cum D. Thoma dicere. *Nisi videro, non credam.* Quid mirum autem, si tales postea frigidi & languidi maneant in auxilio defunctis præstando. Itaque refutandi hi partim per consensum unanimum Doctorum; partim per rationes naturales v. g. Gravitatem peccati venialis, aliasque similes circumstantias, de quibus videri potest Jacobus Monfordus in tr. de miser. anim. præstanda copiosè & doctè differens.

XI. Ex occasione thematis: *Ut quid perditio hac? Poterat enim unguentum istud venundari multò, & dari pauperibus.* Math. 26. Dici potest, non immeritò timendum esse, ne hodie quoque sint multi futuri, qui videntes tam multa opera pro animabus purgatorii offerri, dicant, ut quid perditio hæc? An non enim defunctus confessus est, & communicavit? an non bene vixit? an non SS. Nomina JESUS & MARIA ante obitum pronuntiavit, & sic Indulgentias plenarias lucratus est? an non ergo meritò supponi potest, eum rectè ad cælos abiisse? Ut quid ergo perditio hæc operum nostrorum? Ad hanc itaque objectionem refutandam ostendatur; alia esse judicia DEI, quàm hominum; afferantur varia Exempla eorum, qui ob levissimas causas diu in purgatorio sunt cruciati. Probetur uno alteròve Exemplo præcipuè Franciscani, cui Sacrificia pro ipso oblata nil profuerunt, quia se negligentem præbuerat in simili obsequio & debito, dum viveret, præstando, non semper obtineri Indulgentias, vel alia media applicari; significetur denique, etsi mortuus non ingereret, tamen perinde gratum fore hoc officium charitatis à viventibus præstitum, atque si effectum habuisset.

XII. Ex occasione thematis: *Est autem amicus & socius mensa, non permanebit in die necessitatis.* Luc. 6. Dici potest hanc sententiam, si unquam tempore mortis impleri, utpote in quo

in quo plerique sicut mortuum ex oculis, ita & ex animo dimittunt; Ita ut is verè clamare possit cum Davide Ps. 30. *Oblivioni sum datus tanquam mortuus à corde.* unde Mesiresius de anim. dicit talibus defunctis contingere id, quod oris Struthionis contingere solet; sicut enim Struthio foveam in arena facit, in eaque ova ponens fabulo operit, eumque ab ijs recesserit, statim obliuiscitur, & nunquam ad ea redit, donec per calorem arenæ ardore solis calefactæ pulli excludantur; Tunc enim primum eos recolligere & nutrire incipit. Sic amici ponentes defunctum in sepulchrum, statim eum post exequias deserunt, & non recordantur, nisi fortè post longum tempus, quando jam ardore solis iustitiæ excoctus est, & purgatorio exijt. Nimirum rectè Poëta dixit. Donec eris felix (in vita) multos numerabis amicos: Tempora si fuerint nubila (post mortem) solus eris: Itaque excitandi Auditores, ut non sint socij mensæ duntaxat, sed etiam in die necessitatis permaneant, & amicitiam suam affectu & effectum tantò constantius ostendant, quantò accuratius Defunctus loques amicitiae erga illos observavit.

FONS VI.

Ex Epitaphiis.

Ex hoc fonte duplicis Generis conceptus desumi possunt, scilicet communes pluribus, & proprii privatis Personis; utrique in hoc convenerunt, quòd Exhortator pro Exordio dicat, se pro more recepto Epitaphium Defuncto composuisse. Idque pro solatio & ædificatione publicè nunc propositurum, explicaturumque.

Itaque I. Ex occasione thematis: *Sancta ergo & salubra est cogitatio pro Defunctis exorare.* 2. Mach. 12. Dicere potest Exhortator se præsentis Defuncto breve quidem Epitaphium composuisse, sed quod multam in se materiam consideratione dignam contineat, esse autem huiusmodi.

Hic requiescens clamito,
Precésque supplex flagito.

Id est:

Nie lig ich / vnd schrey übersich /
Geh nicht fürüber / bett für mich.